

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Viery Horčicové a Mgr. Jana Kašpara v právní věci žalobce: **AUTO DISKONT, s. r. o.**, IČ: 27215733, se sídlem Černovická 1183/38, Brno, zast. JUDr. Luděkem Pilným, advokátem se sídlem Na Rampách 734/3, Praha 9 - Vinoř, proti žalované: **Česká obchodní inspekce**, se sídlem Štěpánská 15, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí ústřední ředitelky České obchodní inspekce ze dne 16.11.2009, č.j. ČOI 17220/2009/0100/1000/2009/Pe/Št,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

Žalobou podanou Městskému soudu v Praze dne 21.1.2010 se žalobce domáhá přezkoumání v záhlaví označeného rozhodnutí ústřední ředitelky České obchodní inspekce ze dne 16.11.2009, kterým zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí ředitele inspektorátu ČOI Středočeského a Hl. města Prahy ze dne 3.8.2009, sp. zn. 3521-10-09. Tímto rozhodnutím orgánu I. stupně byla žalobci za porušení povinnosti prodávajícího stanovené v ustanovení § 13 a naplnění skutkové podstaty dle § 24 odst. 7 písm.i) a dále za porušení povinnosti prodávajícího stanovené v ust. § 19 odst. 1 a naplnění skutkové podstaty dle § 24 odst. 7 písm.t) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v platném znění (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“), uložena pokuta ve výši 15.000,-Kč a v souladu s ustanovením § 79 odst. 5 správního řádu uložena povinnost k náhradě paušální částky nákladů řízení ve výši 1.000,-Kč ve smyslu ustanovení § 6 vyhlášky. č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, který správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, v platném znění.

Žalobce v podané žalobě konstatoval, že odvolací správní orgán setrval na závěrech prvoinstančního správního orgánu, který v jeho jednání nesprávně shledal porušení ustanovení

§ 13 a § 19 zákona o ochraně spotřebitele. S těmito závěry žalobce nesouhlasí a svoji žalobu odůvodňuje tím, že odvolací orgán vycházel ze skutkového stavu, ke kterému dospěl orgán prvního stupně, neboť měl být tímto orgánem řádně zjištěn a objektivně popsán. Orgán prvního stupně měl také učinit všechna potřebná skutková zjištění a na jejich základě dospět ke správnému právnímu hodnocení předmětné věci. Odvolací orgán sice připustil autonomii vůle při uzavírání smluv mezi účastníky, má však za to, že je omezena vzhledem k právní úpravě zákona o ochraně spotřebitele a spotřebitelských smluv v zákoně č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“) - poukázal zejména na ustanovení §§ 52, 55 a 56 odst. 1 občanského zákoníku, které mají omezovat autonomii vůle z důvodu veřejného zájmu). Odvolací orgán rovněž odkázal na příslušná ustanovení obchodního zákoníku, ve vztahu k němu dovedl, že tento pouze doplňuje úpravu provedenou občanským zákoníkem a s ohledem na to pak dospěl k závěru, že žalobce nerespektoval ustanovení § 261 a § 262 odst. 1 a 4 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obchodní zákoník“) a pominul ustanovení § 55 odst. 1 a § 56 občanského zákoníku, čímž měl postupovat v rozporu s požadavky odborné péče. Odkaz žalobce na ustanovení § 501 občanského zákoníku v souvislosti s odpovědností za vady pak odvolací orgán shledal postup *contra legem*, se zřejmým cílem omezit účastníka smlouvy na jeho právech.

Žalobce dále uvádí, že byť odvolací orgán správně dospěl k závěru o autonomii vůle účastníků smlouvy podřídít své vztahy obchodnímu zákoníku, pochybil při aplikaci ustanovení zákoníku občanského. Nelze dovozovat, že by obchodní zákoník byl pouze předpisem doplňkovým. Jak žalobcem při prodeji vozidel používaná kupní smlouva, tak i např. odpovědnost za vady prodaného zboží jsou obchodním zákoníkem upraveny komplexně, daná úprava postavení účastníka smlouvy nikterak nezhoršuje, ba naopak je v některých ohledech pro kupujícího dokonce výhodnější. Dle žalobce v tomto směru i obecné soudy zastávají jednoznačné stanovisko, že i dohoda o aplikaci obchodního zákoníku na vztah mezi fyzickou osobou a podnikatelem je platná a je nutno z ní tudíž vycházet, byť samozřejmě nemůže být v rozporu s určitými právními předpisy. Pokud by se toto stalo, je však neplatné pouze příslušné rozporné ujednání, nikoliv celá kupní smlouva a o uvedeném rozporu je oprávněn rozhodovat toliko soud, ne orgán státní správy.

Žalobce navíc poukazuje, že přestože jsou kupní smlouvy s jeho zákazníky uzavírány v režimu obchodního zákoníku, obsahují i ustanovení závazkového práva občanského. Odkazuje na v předchozím řízení již zmíněnou formulaci ustanovení § 501 občanského zákoníku, která jednoznačně stanoví, že přenechá-li věc jak stojí a leží, neodpovídá zcizitel za její vady, ledaže věc nemá vlastnost, o níž zcizitel prohlásil, že ji má, nebo kterou si nabyvatel výslovně vymínil. Trvá na kogentnosti tohoto ustanovení a taktéž na tom, že pokud do svých smluv tuto převzal, nemohl se tím dopustit porušení zákona. Na podporu svých tvrzení upozornil i na podobné případy formulace „jak stojí a leží“ při prodeji nemovitostí.

Žalobce dále zdůrazňuje, že kupující podle kupní smlouvy mají nadstandardní práva vyplývající z právních vad prodávaného zboží, je jim poskytnuta právní záruka po celou dobu životnosti automobilu (čl. D odst. b. kupní smlouvy), připomíná, že použitému způsobu prodeje „jak to stojí a leží“ odpovídá vždy i od ostatních srovnatelných automobilů zásadně odlišná cena.

S ohledem na výše uvedené je pak žalobce přesvědčen, že skutkovou podstatu § 24 odst. 7 písm. i/ zákona o ochraně spotřebitele nenaplnil a tudíž ani neporušil povinnosti prodávajícího stanovené v § 13 téhož zákona.

Žalobce je dále názoru, že ojedinělá absence záznamu o volbě nároku v protokolu o reklamaci není zásadním pochybením, a proto považuje uložení pokuty za toto pochybení za nepřiměřené. Z uvedených důvodů pak napadené rozhodnutím v plném rozsahu za nesprávné.

Žalovaná ve vyjádření k podané žalobě, doručeném Městskému soudu v Praze dne 26.2.2010, uvedla, že vzhledem k tomu, že se žaloba z převážné části obsahově kryje s argumentací použitou žalobcem v průběhu správního řízení, odkazuje na odůvodnění rozhodnutí správního orgánu ve věci, včetně hodnocení důkazů založených do spisu. Obecně má pak za to, že její rozhodnutí vychází ze spolehlivě zjištěného stavu věci a je bez vad s dopadem na zákonnost či správnost vydaného rozhodnutí.

Žalovaná dále jen doplňuje, že už z úvodního ustanovení obchodního zákoníku je zřejmý předmět správní úpravy (§ 1 odst. 1 obchodního zákoníku), žalobce se v žalobě snaží obhájit svůj postup, dovolává se ustanovení o kupní smlouvě dle obchodního zákoníku, bez ohledu na postavení kupujícího a nahrazuje-li žalobce pojem „spotřebitel“ pojmem „fyzická osoba“, je z této snahy zřejmý pokus navést soud směrem, kterým by potom snáze obhájl své jednání. Ani další žalobcův argument o nadstandardních právech vyplývajících z právní vady zboží nemůže obstát, neboť žalobce tak akcentuje pouze garance za právní vady a zjevně opomíjí odpovědnost prodávajícího za vady faktické (fyzické), což je vzhledem k tomu, že žalobce prodává použité automobily (s četností výskytu vad v řadě případů přímo úměrných stáří, technickému stavu a opotřebením automobilu), je pro spotřebitele odpovědnost prodávajícího za vady vyskytnuté v záruční době zcela fundamentální.

Závěrem žalovaná upozorňuje, že žalobcem poskytovaná doživotní a „nadstandardní práva nad rámec zákonné úpravy“ tj. odpovědnost za právní vady, postrádá praktický smysl, protože nelze předpokládat, že by se tento stav v průběhu doby měnil a žalovaná je tak hodnotí jako ustanovení na odvedení pozornosti spotřebitele od dalších, mnohem závažnějších ustanovení kupní smlouvy, totiž, že „prodávající přenechává automobil kupujícímu jak stojí a leží a prodávající neodpovídá kupujícímu v žádném případě za vady automobilu, a to ani za skryté vady...“. Žalovaná pak taková ustanovení nemohla kvalifikovat jinak, než jako zjevné porušení zákona o ochraně spotřebitele a porušení zákazu odchylek v neprospěch spotřebitele.

Žalobce v replice k vyjádření žalované, doručené Městskému soudu v Praze dne 29.6.2010, srovnává pojmy spotřebitele a fyzické osoby a podle jeho názoru není rozdílnost v pojmosloví pro posouzení sporu podstatná. Žalobce byl nucen se bránit žalobou v důsledku toho, že žalovaný ve svém rozhodnutí napadl samotnou platnost jeho smluv. Opětovně poukazuje na zkušenosti z jiných jeho soudních sporů, ve kterých obecné soudy zastávaly stanovisko, že kupní smlouva uzavíraná žalobcem je platná. Žalobce pak opakovaně upozorňuje na skutečnost, že prodává použité automobily, v důsledku čehož se na tyto nevztahuje záruka za jakost, pokud tato není zachována s ohledem na stáří vozidla jeho výrobcem. Spotřebitel tedy zpravidla může uplatnit svá práva vyplývající z odpovědnosti za vady, ovšem nikoliv v záruční době, jak chybně uvádí žalovaný. Poukazuje na to, že záruční doba by přicházela v úvahu jen, když by byla u zboží poskytnuta zákonná nebo smluvní

záruka. V ostatních případech se jedná o dobu, po kterou je kupující oprávněn uplatnit svá práva z odpovědnosti za vady. Žalobce definuje automobil jako soubor značného množství dílů, upozorňuje na jejich opotřebovávání, které spočívá v míře péče o vozidlo a taktéž v jeho stáří. V závislosti na tom poukazuje na nemožnost zkoumat jednotlivé díly a opětovně v této souvislosti připomíná i své výrazně nižší ceny oproti obdobným prodejčům. Navíc žalobce umožňuje svým zákazníkům se s automobilem důkladně seznámit, rovněž i za pomoci kupujícím přizvaného technického odborníka. Závěrem žalobce oponuje žalované, že jím poskytovaná doživotní právní záruka smysl nepostrádá, opět vychází ze svých zkušeností a dokládá její výhodu na doživotní záruce na původ vozu.

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení před správním úřadem z hlediska žalobních námitek uplatněných v podané žalobě a při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí podle ustanovení § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního ve znění pozdějších předpisů (dále jen s.r.s.) a věc posoudil takto:

Ohledně **skutkového základu** věci ze spisu plyne, že na základě podnětů, které se týkaly reklamace uplatněné kupujícím vůči žalobci ve věci koupě osobního vozu bylo kontrolou (podle kontrolního protokolu ze dne 19.9.2008 a dále kontrolní protokolu ze dne 30.10.2008) na základě předložené dokumentace zjištěno, že v prvním případě odmítnutí přijetí reklamace bylo v kupní smlouvě ze dne 24.9.2007 (o koupi vozidla LADA VAZ 2111 zákazníkem E.N.) , čl. E –faktický stav automobilu, odst. a), kterou žalobce uzavřel s kupujícím uvedeno mj., že „*Prodávající přenechává automobil kupujícímu, jak leží a stojí, a prodávající neodpovídá kupujícímu v žádném případě za vady automobilu, a to ani za skryté vady, které měl automobil v době jeho převzetí kupujícím, s čímž kupující souhlasí a je s tím srozuměn; tím nejsou dotčena ust. čl. D odst.a. a b.*“. Toto zjištění bylo kvalifikováno jako porušení ust. § 13 zákona o ochraně spotřebitele. V druhém případě koupě vozu (ŠKODA Fabia, zákazník p. L.T.) bylo zjištěno, že údaje v reklamačním protokolu předloženém k věci žalobcem se neshodují s údaji v protokolu předloženém zákazníkem, v reklamačním protokolu není uvedeno jaký způsob vyřízení reklamace spotřebitel požaduje, toto zjištění bylo kvalifikováno jako porušení povinnosti dle § 19 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele. S odvoláním na uvedená zjištění při kontrole byla žalobci rozhodnutím orgánu I.stupně ze dne 3.8.2009 uložena pokuta ve výši 15 000,-Kč. V odvolání proti tomuto rozhodnutí žalobce namítl nesprávné právní posouzení věci, a to s argumentací obdobnou jako je uvedena v žalobě.

Žalobce (bod III žaloby) toliko obecně konstatuje, že odvolací orgán vycházel ze skutkového stavu, k němuž dospěl orgán I. stupně, který aproboval, žalobce následně nečiní sporným samotné zjištění skutkového stavu věci, jak plyne z předně uvedeného, ale vytýká nesprávné právní posouzení věci (bod IV.) v tom, že ačkoliv odvolací orgán připustil správně autonomii vůle účastníků smlouvy podříditi své vztahy režimu obchodního zákoníku, pochybil podle jeho názoru při aplikaci občanského zákoníku.

Žalovaná v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí v návaznosti na odvolací námitky na str. 3 a násl. připustila, že není zcela vyloučena možnost uzavření smlouvy mezi spotřebitelem a podnikatelem podle příslušných ustanovení obchodního zákoníku (když žalobce namítal, že kupní smlouva jím uzavřená se řídí režimem obchodního zákoníku, jak se smluvní strany dohodly), avšak zdůraznila, že to platí za předpokladu naplnění veškerých souvisejících ustanovení, která takový postup dovolují. Správně podle soudu žalovaná uvedla,

že z pohledu správního orgánu působícího v oblasti ochrany spotřebitele je rozhodující, zda nedochází v takovém smluvním vztahu ke zkrácení práv spotřebitele, bez ohledu na to, zda rozdílné právní úpravy obecně uzavření smluvního vztahu připouštějí. Dalším předpokladem pak je, že prodávající neplní povinnost uloženou mu zákonem na ochranu spotřebitele. Žalovaná proto odmítla sdílet názor žalobce, že pokud uzavírá smlouvy podle obchodního zákoníku za současného užití vybraného ust. § 501 občanského zákoníku, je takový postup v souladu s právní úpravou. Připomněla, že primárním právním předpisem upravujícím občanskoprávní vztahy je občanský zákoník, autonomie vůle pak má svá omezení, a to z důvodů veřejného zájmu, jeden z případů zásahu do této oblasti představují spotřebitelské smlouvy (§ 52 a násl. občanského zákoníku). Žalovaná následně poukázala na ust. § 52, 55 a 56 odst. 1 občanského zákoníku. V souvislosti se smluvními vztahy, jejichž jednou stranou je spotřebitel, dále uvedla, že ust. § 261 obchodního zákoníku vymezuje subjekty obchodních závazkových vztahů, předmět úpravy a její povahu, dle § 262 odst. 1 a 4 obchodního zákoníku si strany mohou dohodnout, že jejich závazkový vztah, který nespadá pod vztahy uvedené v § 261, se řídí tímto zákonem, avšak, *jestliže taková dohoda směřuje ke zhoršení právního postavení účastníka smlouvy, který není podnikatelem, je neplatná*. Dle odst. 4 se ve vztazích podle § 261 nebo podřízených obchodnímu zákoníku dohodou podle odst. 1 použijí, nevyplyvá-li z tohoto zákona nebo ze zvláštních právních předpisů něco jiného, ustanovení této části pro obě strany; *ustanovení občanského zákoníku nebo zvláštních právních předpisů o spotřebitelských smlouvách, adhézních smlouvách, zneužívajících klauzulí a jiná ustanovení směřující k ochraně spotřebitele je však třeba použít vždy, je-li to ve prospěch smluvní strany, která není podnikatelem*.

Následně žalovaná vytkla ve vztahu k argumentaci žalobce obecné zásady, k jejichž porušení došlo ohledně uzavírané kupní smlouvy, a to, že obecná část závazkového práva v občanském zákoníku obsahuje ustanovení, která platí pro všechny závazky, pokud se na ně nevztahuje speciální úprava u jednotlivých smluvních typů; ustanovení občanského zákoníku o závazkových vztazích lze aplikovat na obchodní závazkové vztahy pouze, jestliže obchodní zákoník neobsahuje vlastní úpravu; obchodní zákoník pak neobsahuje kompletní úpravu uzavírání smluv, ale jen doplňuje či stanoví odchylky oproti občanskému zákoníku. Spotřebitelská smlouva není zvláštním smluvním typem, a proto se na ni aplikují rovněž ust. § 52 a násl. občanského zákoníku, a to vedle části osmé občanského zákoníku platící pro kupní smlouvy. Obecná ustanovení o odpovědnosti za vady (§ 499 až 510 občanského zákoníku) se uplatní pak všude tam, kde zákon neobsahuje zvláštní úpravu odpovědnosti za vady u jednotlivých smluvních typů a konečně odpovědnost za vady navazuje na základní závazkový vztah, z něhož vznikají práva a povinnosti sledované smluvními stranami; neplatně uzavřená smlouva pak nemůže mít tyto následky.

Žalovaná proto uzavřela, že pokud odvolatel uzavřel se spotřebitelem kupní smlouvu bez toho, že by respektoval § 261 a § 262 odst. 1 a 4 obchodního zákoníku a současně také pominul ust. § 55 odst. 1 a § 56 občanského zákoníku, postupoval vůči spotřebiteli v rozporu s požadavky odborné péče, kterou lze od podnikatele ve vztahu k spotřebiteli rozumně očekávat a která odpovídá poctivým obchodním praktikám nebo obecným zásadám dobré víry v oblasti jeho činnosti (/§ 2 odst. 1 písm.s) zákona o ochraně spotřebitele/. Protože se tak prodávající nemůže vůči spotřebiteli zprostit povinnosti řešit se spotřebitelem otázky související s odpovědností za vady prodáváných výrobků, nemůže se pak vyvinutí ani poukazem na ust. § 501 občanského zákoníku s tím, že pokud spotřebitel podepsal smlouvu, akceptoval tím všechna její ustanovení, a smlouva je tedy platná. V naznačeném postupu tak odvolací orgán shledal postup prodávajícího *contra legem*, se zřejmým cílem omezit spotřebitele v jeho zákonem daných právech, zejména v právu uplatnit, v souladu se zákonem na ochranu spotřebitele, odpovědnost za vady prodáváného výrobku, a to při současném

respektování časového omezení práva z odpovědnosti za vady při prodeji věcí použitých (srov. § 626 odst. 3 občanského zákoníku).

Soud neshledal námitky žalobce proti právnímu posouzení věci vyjádřenému v odůvodnění rozhodnutí žalované důvodnými. Žalovaná jednoznačně vymezila vztah mezi občanským a obchodním zákoníkem, a to především z pohledu, který jí jako orgánu státu aplikujícímu ustanovení zákona o ochraně spotřebitele přísluší. Výslovně s odkazem na konkrétní ustanovení poukázala na to, že spotřebitelská smlouva není zvláštním smluvním typem, ale jde o závazkový vztah (ať již jde v konkrétně o smlouvu kupní nebo smlouvu o dílo či jiný smluvní typ, § 52 občanského zákoníku), kde na jedné straně je spotřebitel (zákazník, který jako osoba nejedná v rámci uzavírání a plnění smlouvy v rámci své obchodní či jiné podnikatelské činnosti) a na druhé straně je dodavatel (tj. osoba, která při uzavírání a plnění smlouvy jedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti). Žalobce nenamítal, že by zákazníkem v daných případech nebyla osoba, kterou takto ust. § 52 občanského zákoníku označuje za spotřebitele. Smluvní vztahy mezi spotřebitelem a dodavatelem, tedy spotřebitelské smlouvy (i když je mezi zúčastněnými sjednáno, že podléhají obchodnímu zákoníku) vždy musí respektovat ze strany dodavatele (v daném případě prodávajícího žalobce) omezení autonomie vůle stran stanovené v ust. § 52 a násl. občanského zákoníku, popř. obdobně vymezené v § 262 odst. 2 a 4 obchodního zákoníku v tom, že vždy mají přednost ta ustanovení právních předpisů směřující k ochraně spotřebitele; tato ustanovení je nutno užít vždy, je-li to ve prospěch smluvní strany, která při uzavírání smlouvy není podnikatelem (nejedná v rámci uzavírání a plnění smlouvy v rámci své obchodní činnosti). Tato smluvní strana totiž požívá zvýšené ochrany ve veřejném zájmu, který je výslovně prezentován uložením povinností dodavateli i zvláštním právním předpisem, kterým je zákon o ochraně spotřebitele. Právní institut „spotřebitel“ byl tak podmnožinou právního pojmu „osoba“, a to dle znění ust. § 52 a násl. občanského zákoníku účinného do 31.7.2010, po novele provedené zákonem č. 155/2010 Sb. je spotřebitelem „fyzická osoba“, avšak toliko za předpokladu, že ve smluvním vztahu nejedná jako podnikatel; naopak i fyzická osoba není spotřebitelem, pakliže při uzavření smlouvy a jejího plnění jedná jako podnikatel v rámci své podnikatelské činnosti (resp. po novele i v rámci výkonu svobodného povolání). Není rovněž vyloučeno, aby dodavatel (v daném případě žalobce) uzavřel kupní smlouvu s fyzickou osobou, která při uzavírání smlouvy nejedná v rámci své podnikatelské činnosti (spotřebitelem) a shodli se na tom, že smlouvu uzavírají podle obchodního zákoníku, avšak i v takovém případě dle § 262 odst. 1 a 4 obchodního zákoníku platí, že nelze takovou smlouvou sjednat horší podmínky pro uplatnění odpovědnosti za vady, než vůči spotřebiteli stanoví právní úprava, jak k tomu zavazují ust. § 52 a násl. občanského zákoníku o spotřebitelských smlouvách; nelze tak sjednat omezení práv spotřebitele, lze mu toliko nabídnout výhodnější podmínky nad rámec zákona (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 3As 60/2005-73).

Režim spotřebitelských smluv byl výslovně upraven v občanském zákoníku novelou provedenou zákonem č. 367/2000 Sb. a to s účinností od 1.1.2001 s cílem zajistit harmonizaci českého smluvního práva s evropským spotřebitelským právem, resp. s *aquis communautaire* dosaženého v této oblasti mj. i na základě Směrnice Rady 93/13/EHS o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách (dále jen Směrnice). Podle čl. 1 účelem této směrnice je sblížit právní a správní předpisy členských států týkající se nepřiměřených podmínek ve smlouvách uzavíraných mezi prodávajícím zbožím nebo poskytovatelem služeb a spotřebitelem. Podle čl. 2 se pro účely této Směrnice se rozumí: a) „nepřiměřenými podmínkami“ smluvní podmínky vymezené v článku 3; b) „spotřebitelem“ fyzická osoba, která ve smlouvách, na které se vztahuje tato Směrnice, jedná pro účely, které nespádají do

rámce její obchodní nebo výrobní činnosti nebo povolání; c) „prodávajícím nebo poskytovatelem“ fyzická nebo právnická osoba, veřejnoprávně nebo soukromoprávně vlastněná, která ve smlouvách, na které se vztahuje tato Směrnice, jedná pro účely související s její obchodní nebo výrobní činností nebo povoláním. Podle čl. 3 smluvní podmínka, která nebyla individuálně sjednána, je považována za nepřiměřenou, jestliže v rozporu s požadavkem přiměřenosti způsobuje významnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran, které vyplývají z dané smlouvy, v neprospěch spotřebitele. Podmínka je vždy považována za nesjednanou individuálně, jestliže byla sepsána předem, a spotřebitel proto nemohl mít žádný vliv na obsah podmínky, zejména v souvislosti s předem sepsanou běžnou smlouvou. Skutečnost, že některé aspekty podmínky nebo jedna konkrétní podmínka byly individuálně sjednány, nevylučuje použití tohoto článku pro zbytek smlouvy, jestliže celkové posouzení smlouvy ukazuje, že jde o předem sepsanou běžnou smlouvu. Jestliže některý prodávající nebo poskytovatel tvrdí, že určitá běžná podmínka byla individuálně sjednána, je povinen o tom předložit důkaz. Ústavní soud (srov. nálezy II.ÚS 2877/10 a další tam uvedené) poukázal na to, že východiskem spotřebitelské ochrany je názor, podle něhož se spotřebitel ocitá fakticky v nerovném postavení s profesionálním dodavatelem, a to s ohledem na okolnosti za nichž dochází ke kontraktaci, větší profesionální zkušenost prodávajícího, lepší znalost práva a konečně možnost stanovovat smluvní podmínky jednostranně cestou formulářových smluv. Společným znakem spotřebitelských smluv je proto snaha cestou práva vyrovnat tuto faktickou nerovnost a to formou omezení autonomie vůle. Městský soud v Praze vzhledem k uvedenému proto poukazuje na to, že právní úprava spotřebitelských smluv v občanském zákoníku reflektuje požadavky uvedené Směrnice, současně pak i zákon o ochraně spotřebitele představuje právní úpravu zajišťující dohled nad plněním povinností stanovených na ochranu spotřebitele. Žalobce podle soudu v dané věci vystupoval v pozici dodavatele v režimu spotřebitelských smluv podle občanského zákoníku, v němž je zásada co není zakázáno, je dovoleno omezena tak, že ujednání spotřebitelských smluv se nemohou odchýlit od zákona (§ 55 odst. 1 občanského zákoníku); smluvní volnost není neomezená a dodavatel nemůže se spotřebitelem sjednat omezení jeho práv, pokud takové omezení nestanoví zákon, a nemůže ani pozměnit zákonnou úpravu smluvním ujednáním. Občanský zákoník v ust. § 499-509 upravuje podmínky odpovědnosti za vady obecně, konkrétně pro případ věci použitých v § 626 odst. 3 stanoví, že *„U věci použitých práva z odpovědnosti za vady věci zaniknou, nebyla-li uplatněna do 24 měsíců ode dne převzetí věci kupujícím. Prodávající může tuto dobu v dohodě s kupujícím zkrátit, ne však méně než na 12 měsíců; tuto dobu uvede prodávající v dokladu o prodeji věci“*.

Soud neshledal důvodnou obranu žalobce, že jeho postup byl v souladu se zákonem, neboť výslovným ujednáním ve smlouvě použil ustanovení § 501 občanského zákoníku, které je ustanovením kogentním, které lze uplatnit vždy a nikoli pouze tehdy, jestliže zákon neobsahuje zvláštní úpravu odpovědnosti za vady, a má tak za to, že se nemohl dopustit porušení občanského zákoníku ani jiného zákona. Soud k tomu uvádí, že jestliže se podle § 55 odst. 1 občanského zákoníku smluvní ujednání spotřebitelských smluv nemohou odchýlit od zákona v neprospěch spotřebitele, spotřebitel se zejména nemůže vzdát práv, která mu zákon poskytuje, nebo jinak zhoršit své smluvní postavení, je nutno dospět k závěru, že nebylo lze vyloučit smluvním ujednáním podmínky odpovědnosti za vady použité věci, jak to učinil žalobce s užitím textu ust. § 501 občanského zákoníku, připouští-li zákon výslovně uplatnění takovéto odpovědnosti kupujícím do 24 měsíců a jen v případě dohody stran zkrácení lhůty na 12 měsíců.

Nadto a především ustanovení § 501 obč. zák. dopadá pouze na věci určené úhrnně, tedy „jak stojí a leží“. Jde o ustanovení, které představuje zvláštní úpravu smluvní

odpovědnosti za vady k věcem, které jsou ve smlouvě vymezeny úhrnně, tedy bez rozlišení věcí určených individuálně či druhově a bez ohledu na jejich jakost, množství a váhu („jak stojí a leží“), s nimiž se nakládá jako s celkem. Předmět smlouvy je v takovém případě vymezen nikoli údajem o jednotlivých konkrétních věcech, nýbrž za použití jiných údajů, např. uvedením místa, kde se nacházejí, a z povahy smlouvy vyplývá, že za vady tímto způsobem přenechaných věcí se neodpovídá. Umožnění převodu věcí určených individuálně nebo druhově s doložkou „jak stojí a leží“ by odporovalo smyslu zákonné odpovědnosti prodávajícího za vady prodané věci a výrazně by znevýhodňovalo kupujícího, neboť by nemohl uplatnit svůj nárok z odpovědnosti za vady (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího soudu 33Cdo 1430/2010 ze dne 29.2.2012). Jak uvedený soud poukázal: „*Historicky bylo toto ustanovení převzato do současného občanského zákoníku ze zákona č. 946/1811 Sb. z. s., Všeobecného zákoníku občanského (Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch für die gesamten Deutschen Erbländer der Österreichischen Monarchie - dále "ABGB"), jehož § 930 pregnantně stanovil, že odevzdají-li se věci úhrnkem, totiž tak, jak stojí a leží, nebyvše počítány, měřeny a váženy, není odevzdávající zavázán z vad, které se na nich shledají, vyjímajíc případ, že nedostává se vlastnosti, kterou nesprávně předstíral, nebo kterou si příjemce vymínil*“. K uvedené interpretaci § 501 obč. zák. pak odkázal i na právní teorii (srovnej Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník II. § 460 až 880. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 1362 - 1363), tak ustálenou judikaturu (srov. např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 12. 12. 2000, sp. zn. 25 Cdo 1741/98 a ze dne 26. 11. 2003, sp. zn. 32 Odo 441/2003).

Protože v daném případě bylo kupní smlouvou převáděno vlastnické právo motorovému vozidlu- automobilu, tzn. věci určené individuálně, je aplikace ustanovení § 501 obč. zák. na odpovědnost za vady vyloučena. Pro posouzení odpovědnosti žalobce (prodávajícího) za vady věci by tak uvedená ujednání ve smlouvě bylo bezpředmětné, neboť s ohledem na předmět převodu nemohla nastat situace upravená § 501 občanského zákoníku. Soud proto nejenže nemohl přisvědčit argumentaci žalobce, že jeho postup byl zákonný, ale ve shodě s žalovanou dospěl k závěru, že uzavřená kupní smlouva je v této části neplatná. Žalobce se pak mýlí s argumentací žalované ohledně neplatnosti smlouvy, kdy poukazuje na to, že smlouvy uzavřené mezi smluvními stranami obsahující dohodu stran o aplikaci obchodního zákoníku na vztah mezi fyzickou osobou a podnikatelem, uznávají soudy za platné. Žalovaná pokud naznačila (jak tvrdí žalobce) neplatnost celé smlouvy, vyjádřila se takto toliko s poukazem na obecné zásady, které žalobce nerespektoval; když předně bylo odcitováno výslovné znění § 262 odst. 1 obchodního zákoníku. Při posouzení věci si správní orgán v daném případě jako předběžnou otázku musel posoudit otázku, zda uvedená část smlouvy představuje ve smyslu ust. § 13 zákona o ochraně spotřebitele řádné splnění povinnosti informovat spotřebitele o rozsahu, podmínkách a způsobu uplatnění odpovědnosti za vady výrobků a služeb včetně údajů o tom, kde lze reklamaci uplatnit, a o provádění záručních oprav, přičemž je zavedena v tomto ustanovení zkratka „reklamace“, kterou se podle zákona o ochraně spotřebitele rozumí uplatnění odpovědnosti za vady výrobků a služeb, kdy režim vlastní odpovědnosti je pak upraven v soukromoprávním kodexu, tedy v občanském zákoníku. Pokud jde o informační povinnost žalobce, pak informací o podmínkách, rozsahu a způsobu uplatnění reklamace jsou veškeré údaje, vyplývající z právních předpisů. Podmínky a způsob uplatnění odpovědnosti prodávajícího za vady prodané věci jsou upraveny zákonem a v režimu spotřebitelských smluv se od nich nelze v neprospěch spotřebitele odchýlit. Podle § 56 odst. 3 písm. b) občanského zákoníku jsou nepřípustná také smluvní ujednání vylučující nebo omezující práva spotřebitele při uplatnění odpovědnosti za vady či odpovědnosti za škodu. Rovněž podle § 627 odst. 3 občanského zákoníku jsou jakákoliv ujednání mezi prodávajícím a kupujícím, uzavřená před uplatněním práva z

odpovědnosti za vadu prodané věci, pokud by v jejich důsledku právo zaniklo nebo bylo omezeno, neplatná. Soud z uvedených důvodů neshledal žalobcem namítané nesprávné právní posouzení věci žalovanou. Žalobce tak naplnil skutkovou podstatu správního deliktu dle ust. § 24 odst. 7) písm. i) zákona o ochraně spotřebitele tím, že neinformoval spotřebitele podle § 13 téhož zákona řádně.

Dovolával-li se žalobce v průběhu řízení skutečnosti, že podle kupní smlouvy mají jeho zákazníci nadstandardní práva plynoucí z vad prodávaneho zboží, a to podle čl. D odst. a, b kupní smlouvy pokud jde o právní vady po celou dobu životnosti automobilu, neměla tato skutečnost vliv na závěr o porušení povinnosti dle § 13 zákona o ochraně spotřebitele, tak jak byla shora vymezena. Skutečnost, že se k této skutečnosti správní orgány nevyjádřily, tak na závěr o naplnění skutkové podstaty správního deliktu dle § 24 odst. 7 písm. i) zákona o ochraně spotřebitele nemá vliv a žalobce tím nemohl být zkrácen. Z textu čl. D, a., b., c., d. lze sice vyčíst, že uvedenou právní záruku (odpovědnost za právní vady) poskytuje žalobce po celou dobu životnosti automobilu, současně však, pro případ, že by došlo k odstoupení od smlouvy a vrácení věci (např. oproti garanci žalobce, z důvodu, že vůz nepochází z trestné činnosti) nestíhá žalobce žádný další výdaj, jen vrácení ceny, je zde vyloučena náhrada vzniklé škody kupujícího či nákladů s vrácením, i úroky ze zaplacené částky. Přitom se tato ujednání nevztahují na případ, kdy by následně po uzavření smlouvy došlo k např. - k neoprávněné manipulaci s číslem motoru (bod c.). Ze smlouvy z 24.9.2007 (ale i druhé, za níž nebyl postižen, ze dne 6.8.2008) pak plyne, že číslo motoru je „nevidováno“. Nadto žalobce jako osoba podnikající v tomto oboru je si jistě vědom toho, že před prodejem automobilu musí mít ověřeno, že na vozidle nevážnou žádné právní vady, jak garantuje. Skutečnost, že se žalobce dozví až po značné době od prodeje (jak tvrdí v replice) o právních vadách vážnoucích na vozidle by měla být skutečností výjimečnou, pokud si řádně před prodejem rozhodné skutečnosti ověřil, a tedy uvedená garance ve smlouvách může být zásadní v minimu případů. Čl. D kupní smlouvy proto nemohl nijak ovlivnit nesprávnost informace o odpovědnosti za „faktické“ vady uvedenou v čl. E; obdobně pak vliv nemohla mít ani žalobcem tvrzená nižší cena automobilů.

Žalobce dále v žalobě namítl toliko, že je názoru, že ojedinělá absence záznamu o volbě nároku v protokolu o reklamaci není pochybením zásadním, a proto považuje uložení pokuty za toto pochybení nepřiměřené. Podle § 24 odst. 7 písm. t) zákona o ochraně spotřebitele se prodávající dopustí správního deliktu tím, že v rozporu s § 19 odst. 1 nepřijme reklamaci nebo nevydá spotřebiteli písemné potvrzení o reklamaci se stanovenými údaji. Podle § 19 odst. 1 téhož zákona prodávající je povinen spotřebiteli vydat písemné potvrzení o tom, kdy spotřebitel právo uplatnil, co je obsahem reklamace a jaký způsob vyřízení reklamace spotřebitel požaduje; a dále potvrzení o datu a způsobu vyřízení reklamace, včetně potvrzení o provedení opravy a době jejího trvání, případně písemné odůvodnění zamítnutí reklamace. Tato povinnost se vztahuje i na jiné osoby určené k provedení opravy. Žalobce se dovolává toho, že nešlo o zásadní pochybení, má za to, že neměla být ukládána sankce v tomto případě ojedinělého pochybení vůbec. Soud adekvátně uvedené námitce proto musí poukázat na to, že zákon o ochraně spotřebitele nedává správnímu orgánu možnost úvahy, zda při zjištění porušení zákona pokutu uloží či nikoli, ale stanoví v ust. § 24 odst. 9, že za správní delikt se uloží pokuta, současně stanoví rozmezí sankce, v daném případě dle písm. b) do 3 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. c), odstavců 2 a 3, odstavce 7 písm. b), d), f), g), i), r), t), v). Podle odst. 10 lze příkazem vydaným na místě za správní delikt uložit pokutu do výše 5 000 Kč. Správní orgán pak při určení výměry pokuty přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán. V daném případě byla žalobci za naplnění skutkové

podstaty dvou správních deliktů uložena pokuta 15 000,-Kč. Zdůvodnění takto stanovené výše bylo uvedeno již v odůvodnění rozhodnutí I. stupně (předtím již ve vydaném příkazu z 24.4.2009), kdy ve vztahu k tomuto správnímu deliktu byl údaj o požadovaném způsobu vyřízení reklamace hodnocen pro spotřebitele jako významný z hlediska celého reklamačního řízení, neboť zákon umožňuje spotřebiteli zvolit si způsob vyřízení reklamace při konstatování odstranitelné či neodstranitelné vady. Správní orgán I. stupně spolu s předtím již uvedenou úvahou ve vztahu k prvnímu deliktu zvážil zjištěné skutečnosti a uložil pokutu při samé spodní hranici zákonného rozpětí s tím, že odpovídá povaze a rozsahu možných následků zjištěného protiprávního jednání a stanovenou výši shledal přiměřenou a dostatečnou z hlediska prevence i represe. Žalovaná pak odmítla i případnou námitku, že nedošlo k žádnému škodlivému následku s tím, že jde o delikty ohrožovací a vznik škodlivého následku není podmínkou jejich dokonání, jde o vyšší intenzitu ochrany právem chráněného zájmu, jak o tom svědčí i maximální výše sankce zákonem stanovená. Poukázala na to, že bylo přihlédnuto mj. k závažnosti obou spáchaných deliktů a rovněž ve prospěch odvolatele, že šlo o první zjištěné porušení zákona. Soud neshledal hodnocení závažnosti porušení povinnosti dle § 19 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele orgánem prvního stupně nesprávným, ve vztahu ke spotřebiteli má takovýto údaj zásadní význam při následném vyřizování reklamace, tedy při hodnocení toho, zda mu bylo vyhověno či nikoli a případně pak i pro jeho další uplatnění práva. Výši sankce uložené žalobci správními orgány nelze považovat za zjevně nepřiměřenou, když oba delikty zákon považuje z hlediska významu jimi chráněného zájmu (a odpovídající tomu výše sankce) za srovnatelné. Správní orgány pak hodnotily závažnost toho kterého porušení zákona ze strany žalobce a stanovily celkovou výši sankce při samé spodní hranici zákonného rozpětí.

Ze všech těchto důvodů tedy soud neshledal námitky žalobce opodstatněnými a žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl jako nedůvodnou.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce nebyl v řízení úspěšný a náhrada nákladů řízení mu proto nepřisluší, žalovanému pak nad rámec běžných činností náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 30. července 2012

Mgr. Jana Brothánková, v.r.
předsedkyně senátu